

Elektriskās un manuālās zobu birstes efektivitātes salīdzinājums bērniem ar īpašām vajadzībām

Karīna Kopmane-Račko, Diāna Rožkalne, Anda Brinkmane

Rīgas Stradiņa universitāte, Terapeitiskās stomatoloģijas katedra, Latvija

Ievads. Literatūras dati liecina, ka pacientiem ar īpašām vajadzībām, salīdzinot ar vispārējo populāciju, parasti novērojama sliktāka mutes dobuma higiēna, vairāk smaganu slimību un augstāka kariesa intensitāte, tādēļ ir svarīgi, lai stomatoloģisko slimību profilakses pasākumi būtu maksimāli efektīvi. Daudzos ārzemju pētījumos pierādīts, ka elektriskā zobu birste, salīdzinot ar manuālo, ir efektīvāka aplikuma noņemšanā un periodontālo audu stāvokļa uzlabošanā, kā arī ir īpaši piemērota pacientiem ar kustību traucējumiem, taču Latvijā šāda veida pētījumi līdz šim vēl nav tikuši veikti.

Darba mērķis. Novērtēt elektriskās un manuālās zobu birstes efektivitāti aplikuma noņemšanā bērniem ar īpašām vajadzībām.

Materiāls un metodes. Pētījums tika veikts 2013. gadā Rīgas 1. speciālajā internātpamatskolā. Pētījuma pirmajā posmā 86 bērniem ar īpašām vajadzībām tika novērtēts mutes dobuma stāvoklis, aprēķināti KPE un higiēnas indeksi. Pētījuma otrajam posmam tika atlasīti 37 bērni ar vieglu, vidēju vai smagu invaliditātes pakāpi vecumā no 7 līdz 18 gadiem. Šie bērni pēc nejaušības principa tika sadalīti divās pacientu grupās, kuras skolotāju uzraudzībā vienu mēnesi vismaz reizi dienā tīrīja zobus ar attiecīgajai pētījuma grupai izsniegto zobu birsti – A grupa (18 bērni) tīrīja zobus ar manuālo zobu birsti “Colgate”, B grupa (19 bērni) – ar elektrisko zobu birsti “Philips Sonicare FlexCare”. Datu analīzei izmantotas aprakstošās statistikas metodes.

Rezultāti. Vidējais KPEz visiem apskatītajiem pētījuma dalībniekiem bija $6,54 \pm 3,7$. Sakodiena anomālijas atrada 72% apskatīto bērnu. Sākotnējais aplikuma indekss A grupai bija $2,44 \pm 0,49$, savukārt B grupai – $2,23 \pm 0,68$. Pēc 4 nedēļu ilgas tīrīšanas ar izsniegto zobu birsti A grupai novēroja aplikuma indeksa samazināšanos par 19,72%, B grupai – par 38,72%.

Secinājumi.

1. Bērniem ar īpašām vajadzībām ir sliktāka mutes dobuma higiēna un augstāks KPEz indekss nekā vispārējā populācijā.
2. Elektriskās zobu birstes, salīdzinot ar manuālajām, nodrošina efektīvāku aplikuma noņemšanu un mutes dobuma stāvokļa uzlabošanos bērniem ar īpašām vajadzībām, tādēļ tās ir rekomendējamas šādu bērnu mutes dobuma kopšanā.